

‘Ik heb geen baksteen in mijn maag!’

GESPREK MET ARCHITECT JOHAN BESSEMS

Johan Bessems is al meer dan twintig jaar architect. Maar hij heeft amper een bakstenen huis getekend. Kits sprak met een man die gespecialiseerd is in het ontwerpen van stalen woningen.

Waarom ben je ingenieur-architect geworden?

Ik wilde aanvankelijk ingenieur bouwkunde worden. De opleiding tot ingenieur-architect was toen pas vernieuwd. Ze leek me de ideale combinatie tussen het creatieve en de praktijk. Tekenen is zeer leuk. Maar je eigen ontwerpen zien bouwen is minstens even leuk. Het heeft immers geen zin om iets fantastisch te ontwerpen dat niet te bouwen of te betalen is.

Waarom heb je je gespecialiseerd in stalen woningen?

Bijzondere **constructies** die gebruikt worden als woning vond ik altijd al interessant. Watertorens, bijvoorbeeld, of lofts. Voor mijn stage koos ik een architectenkantoor dat op een **industriële** manier bouwde. Bakstenen werden daar niet veel gebruikt. Ik heb dan ook geen baksteen in mijn maag zoals de meeste Belgen. (lacht) Deze stage

heeft me meer gevormd dan mijn opleiding zelf. Daar ben ik mijn stagebegeleider nog steeds dankbaar voor. Twintig jaar geleden waren stalen woningen nog een zeldzaamheid. Nu zie je ze meer en meer in het straatbeeld verschijnen. Ik vind het een logische manier van bouwen met een bijzondere, industriële stijl.

Hoe begin je aan het plan voor een huis?

Alles start met de klant of de bouwheer. Je werkt immers in opdracht. De klanten bepalen de plaats, het programma en het budget. Soms hebben ze ook bijzondere wensen, zoals zwevende volumes of grote glaspartijen. Architecten moeten deze eisen verzoenen met de voorschriften van stedenbouw. En natuurlijk ook met de technische mogelijkheden van de constructie.

Is een stalen woning een milieu- en klimaatvriendelijke woning?

Een stalen woning wordt gebouwd met **profielen**. Die zijn volledig gerecycleerd uit oud staal. Ze worden zoals een mecano bouw pakket gemonteerd. Ze kunnen later ook eenvoudig en zonder afval afgebroken worden. Je hebt minder transport en grondstoffen nodig voor een stalen woning. Je kan er bovendien meer isolatie in steken waardoor je minder energie verbruikt.

Woon je zelf in een stalen huis?

We wonen zelf in een lichtgewicht stalen huis met open ruimtes en hoge stalen plafonds. Tijdens de bouw had de buurt vreemde gedachten. Dat we de tribune voor een optreden van Clouseau aan het monteren waren, bijvoorbeeld. (lacht) Na vijftien jaar zijn nieuwe bezoekers nog steeds verrast. Voor mij en mijn gezin is dit een huis als een ander.

Wat moet je kunnen om een goede architect te worden?

Uiteraard moet je creatief zijn en technisch inzicht hebben in de bouw van een woning. Daarnaast ben je steeds met mensen bezig. Je moet als architect niet alleen goed kunnen luisteren. Je moet ook mensen kunnen sturen. Je geeft de klant goede raad in zijn project en tracht de gemeente te overtuigen. Op de werf moet je de werken goed opvolgen en overleggen met de aannemers. Een werf zonder problemen of fouten bestaat niet. De architect is dé persoon om iedereen te verzoenen en oplossingen te zoeken.

Wat vind je het fijnste aan je beroep?

Je mag een eigen ontwerp realiseren dat hopelijk veel mensen tevreden stemt. Het zal een lange tijd in het straatbeeld aanwezig zijn. Ook de bouw zelf vind ik belangrijk. Ik ga heel graag naar **werven** om de woning te zien groeien. Het is fantastisch wanneer je ideeën vorm krijgen en alles klopt zoals je het had bedoeld. Soms ben ik jaloers op de aannemers. Als ik geen architect was, zou ik aannemer willen zijn. Dan kon ik alles zelf maken.

Moet je ook minder toffe dingen doen?

Een architect moet veel rekenen en weleens saaie plannen uittekenen. Soms is het ook heel erg druk. Dan moet je veel uren na elkaar doorwerken om alles op tijd klaar te krijgen. Gelukkig gebeurt het tekenen nu vlot met de computer. Toen ik als architect begon, tekenden we nog op **kalkpapier** aan de tekentafel. Als er problemen zijn, rekent iedereen erop dat de architect die wel zal oplossen. Je mag dus niet zelf stukgaan en je moet bestand zijn tegen veel druk.

Verdiene een architect veel geld?

Wat is veel geld? Er zijn vast heel wat beroepen waarmee je meer kan verdienen. Je wordt als architect door je klanten betaald. Niet alleen om hun woning te ontwerpen, maar ook om de bouw ervan te begeleiden. Daarvoor moet je veel uren presteren. Je blijft bovendien verantwoordelijk voor het resultaat. Grote architectenbureaus hebben natuurlijk grotere projecten. Die verdienen een pak meer geld. Ik ontwerp enkel woningen waarbij ik een tijdje een persoonlijk contact heb met de bouwheer. En elke tevreden klant geeft me natuurlijk ook veel voldoening.

www.bessems.be

‘Stalen kot’

De hoofdredactie van Kits bestaat uit Moniek Vermeulen en Frank Pollet. Zij woonden jarenlang in een modern bakstenen huis in Sinaai. Op een dag zagen ze op tv een documentaire over een **Amerikaanse** man. Die bouwde zijn eigen huis helemaal in staal.

Moniek en Frank besloten dat, mochten ze ooit verhuizen, ze zo’n huis zouden bouwen. In staal, heel eenvoudig, strak en industrieel. Jaren later kocht en ze een bouwgrond in Puivelde (Sint-Niklaas). Ze vonden een architect die alleen stalen huizen tekende. De stad vond het vreemd.

Een stalen huis? Om in te wonen? In heel Sint-Niklaas stond er niet één! De architect moest een extra dossier indienen. Na veel gedoe werd er een bouwvergunning afgeleverd. Op de bouwgrond verscheen een stalen skelet. Heel de buurt stond er met grote ogen naar te kijken. Sommigen

dachten dat er een fabriekje gebouwd werd. Anderen dachten dat het ‘s winters in ‘zo’n stalen kot’ wel erg koud zou zijn. Maar uiteindelijk is wonen in een stalen huis net zoals wonen in een huis van steen.

Foto's Frank Pollet